

Magyar Tudományos
AKADÉMIA
Fülszám hivatal.

Gr. Nadasdy
pályamű

i.) IX.

Ért. 1887. sept. 28.

Jelige: Ha Joten velünk
Ki ellenünk.
Két jó barát
vagy
Oliver és Abdi borsó
Történeti elbeszélés

Két jó barát vagy

Oliver és Abdi kasa.

Történeti elbeszélés.

1.

Telipe: Ha Jsten velink,
Kiellenink.

Ket jo' barad

Oliver's Abdi basa.

Elbesitö Kötteminy
- Palyamü.

Ket jo' barad all elöshink -

Kiket nem annyira szellemi-lestéi havon-
Mint inkább az Jtensig-
latosäg,

Sesköke: a, sors is végzet

Meg a baradi vireket

Köt körelök egymáshoz.

Olivernek ides atyja:

Akkoriban egy felsőbb rangú

Katonának viselt ember való:

Mint ifjúságát gyermeke

öröklé helyegét

Saxent ideipályáján is

Ajánlja, bíralommal -
 S így növekszik tekintélye is
 Egy kérdő ifjúnak -
 Mikor a világra lép,
 Töle többet kíván a nép
 Mind pajtásától a ki porból
 Emelkedik ki a kunyhóból, -
 Csak annyi kíván az emberiség,
 Hogy végre hűven töltsék
 Oliver és Kunyi szerették egymást
 A mind már ott, a természet beljéből
 Ha idejüket megengedé
 Hát sohse különváltak, -
 Mindig jótékó pajtásul voltak
 S egy nyorladónak elmesélték fölött
 Történet egyszer, hogy vadászatra indult
 Sa jéknyój önéset Kunyi - lának,
 Apja szigorú dacára is,
 Egy másikk fűra birtok.
 Itt az unalom és a szárazkorosság
 Okozta Kunyi vesztését, -

le

1.

lál

ása

Egy - két percz alatt amon -
 Mar feun mértőre
 A ven sasollal - de egy kis viaszkötés
 A vadak haróájában ; ittain
 Mély esenél áll be.
 Kunyi szerencsésen Oliveréle' júl
 A rikácsoló két sas fiókkal
 Most jobban örülnek a fiókoké,
 De örömiük nem sola' tart
 Mintán kiki válogatott magának
 Egy-egy sas fiókot,
 Több szerintinek tartottak
 Fogy haza menyereket,
 Hízenre nap is már -
 Szaldoxóban vala.
 Szanban Kunyina -
 Mintha hajlandósága is
 Csütörtölét mondana, egy sikkos
 Sejtelen pedig visszatartana
 A szülői hártól - az endőben -
 Poppantúl késeletmeskedett.

Olivernek még egyszer nyakába bo-
s mensketellen benső irrelmek rült,
Terhevel, hagyá, az emlékezet
Lejpus ^{Helyes} ~~ban~~ a kedves sülei hátra.

II.

Mily elhagyatottmal, liprelheté
E perckben magját bámmelyik
A lét ifjú közül -
Itt a csirké is elgondolhatja,
Kinek barati szeretetjéről -
Csak ^{memi} fogalma van.

Ki tönben a file milabus
Gyjedereivel, nem sokkal
Kuramosabb ideig tartani,
Eten mentis meg.

Csak, kora sirba döntene, az ember
Másképvolt a lét fivitel ember.
Az egyik Oliver elhatározottu mago,
Hogy eruttin máris egy sem ^{ban} bor,
Tó barátja, hát ~~stara~~ ^{marad} ~~ban~~ ő sem

Tötényeköül, fellette magában
 Foggy tolkarekoslodnia kell!
 Ha ö a táborban levő franczia
 Hadserenyben katonaiskodni,
 Ha kesobb könnyebben
 Boldogulni akar.

Volt is létszáta az ö munkajoinak
 Mert Joten aklássa, sem hiányok
 Belöle, Mit ? ! ! !

A jó Kunyi erd a naporáms is
 Megsalalván mái,
 Mivel ebben az idöben
 Tegen hives vitéi vesirek
 Eltek, Riké közzül neverte sen
 Ronde hercegnel sundaltó
 Celekedtetis Kunyi is gyokosta hall
 Meg a köremberék által is emlyetmi,
 Elviejek magában,
 Foggy annak táborát felkeresi.
 Szükeivel seha leveles is,

66

tele
la,

dot
att

És magát a hercegnét
 Kegyeibe ajánlani
 Szerecséje lehesse;
 Ez az ifjúságában
 Megvisgálván, neki mind magavise-
 lés,
 Mind szemérmes bátorosaigo
 Megtetszett, és befogadta,
 S neki pártfogását is megijezte.
 Meg aron napon be is jelentette
 Bellefonds - Kunyit a hercegnét,
 A ki őt Bellefonds
 Önkéntesével neverte.
 Csak hamar auctán
 Történt a Marienthali ütközet,
 Hol dicőseges Turenne,
 Kire Ronde' Párisba menetelevel
 A hadsereg vereséjét bírta
 Császár serege által megveretett.
 Az önkéntes itt Bellefonds
 Szeméi előtt-vetéül, visette magát -
 Kitüntetéire méltatlalatt.

Talajuk, varenset lensigere
 An onkintest is, - etobbi, rapogaban -
 Eren idtozes folyaman -
 Abatorsay gyeplojet,
 Kellitivel jobban megensete -
 Sem mint vut, a joroin esz is
 Megenyedhelle volna -
 Eren valmerosege miatt.

Mutain a magyarok

A törökön fenyvesgyöredelmek arat
 De avert utobbi szomszagos folyolok tal
 Erek közzöl talalkozunk - egyet -
 An ekkor mai nagy hirre verjölött
 Egykori onkintes, most kapitanypal is
 Ekar ember, szemtanul allitasa senné
 Atörököl reiseröl - ember fölötti
 Dolgot mivelts s harciolt
 Mint egy dühös oroxloin,
 Kuloiben er a talajclonsäga
 A kapitány uinal -
 Köpmiti nagyvesei elött
 Sokkal ismertebbön, mai elöböl

11 Nagyon derék embernek kell lennie -
 Mert a franciák rappaire dolgot
 Következni kívánok, s oly elcsánvágy-
 Kuroldé, hogy inkább kézzel kézzel^{gale}
 Vágho meg halni, hogy sem
 Könyvvel átengedél vala.

Kárpili Ahmed nagyvezír,
 Tizen toparstall ember vált
 És Kúlnós emberismerettel bír,
 Látna a franciák erjét -
 Glósi bátorságot, és jó viselkedés
 Minden aron ók nagyra becsülé
 Rungyi egész lényében polioy -
 Piorogyos nemes jellemvonást,
 S fényes elmebeli tehetséget
 Vált fel foghatni.

Mi által a rab-nagyvezír előtt
 Kötényös kiválttrágyban részesült.
 Eme fényes tulajdonok előismerete
 Anagyvezírt aron elhatalmára
 Indítá, hogy a török sorsát

Rivete
 ye,
 r

hajt
 van
 loque
 ki

Am ugg is lett.

Mikror isméd a nagyveresi slite vidtven,
Emr are monda neki,
Hogy ő kivirna' őt - a maga
Stemilye mellé venne
Mert beivüli benne óron nemes
Lelli tulajdonolat -

Miket az ő termésketiben
E' lelli ajándékban lát.
Gondja lenne va ha arvatjanal
Engedne, ő ugg hinnie,
Hogy jobb lenne a roblainrod
Turbánnal felszerelni.

Arabat - Solmács uram, mas
Tö leve söröt nyelven eltekinté,
Hogy a nagyveresiker utasítás szerint
Kivételreket fogyni:

1. Nagypájos uram. A Te szemvedne
Világya hasonló a napsugarsíkor,
A Te elmedne világya a legújabb
Tökétséget is meg hatja.
A Te szabadul sörötja.

Egy kardolat, s egy faszalant
 Megbeszélés jélent, továbbá
 Küldött meg egy sötét selyemből
 Készült erszényes - tele arannyal
 S meg egy szobor, melyben talált
 Egy agaságnál szülő ajándék
 Levelet, mely tisztsígy köztől
 Alexredesi rang, vitéri rendben.

IV.

Keresi idövel * ezután, Köprülü Ahmed
 Nagyszerű, Kötés szígyes fővárosát -
 Kalandját megköszönöm
 Azt a keresztyénüttől. hosszas
 És mérges ostromlás után
 Elvette; Aboli több város,
 Megszűnt és idején is bátoroságnal
 Vitézségnek nem egykor adta
 Tényes karmu jélet,
 Miert is ezen önfeladkoró
 Szolgálat Készségessé,

---

* 1667. év.

Fovárosok - Kaményitana
 Magyarországi Abolira birtokán
 Az dicsegetésen bevett, miéltis éven
 Szolgálatjára, benderi Bosainak ^{jeles} titelével
 A lejjelkelő Róttól béte utón
 Abol Benderbe menve,
 Sitt elfoglatá,
~~Magyarországi~~ ^{Kékelies} pompával,
 Benderett szerailjat
 S nem kavéssi csulálkozott,
 Hogy ő Benderbe megy, ^{szóval} ^{szóval}
 Mint a szultán Drinápolyban

VI.

Sok esztendőig Aboli
 Birtokul élt Benderben,
 Míg egyszerre Magyarországon
 A török háború kiütött,
 Elkerülőlvén a véres harcok,
 Mielőtt utána, Kara Mustafa -
 Magyarországi, a ki Kaprili

De utóbb a szultán öt is
Megfojtatta Nándorfejérvárbán.

VII

Ennek követkésében tehát
Megjűnt Budán, a basa állása.
Ezen állomásra a szultán
Minden haboró's nélkül,
Abdi benderi basát személyen ki-
Mely állást utóbbi nagy kísérettel,
Csak hamar el is foglalt.

Néhány év múltán *

Azonban az egysejtő hadak
I Lipót magyar király uralkodásá-
Budát megszállván alatt
Hogy a törököt végkép
Magyarországból kiűzék.
Elhatározták, hogy ostromra
Kelnek, eleinte Abdi basa
Emberedése felepten vissza verték
De később, hogy a várost a végromlás-
túl

* 1686-ban

A hadi tanács ennek folyán
 Azt végzi, hogy a basának
 Egy bivalmas ember újabb ajánlata
 Tegyen, s pedig mivel etelli leveléből
 Kitűnt, hogy franciá nemzetből való,
 Aként bábelni Lajos tanácsa folyán
 Oliver főstrássa megerőltetéstől
 Miert is elhivatatlal -
 S bátor bivalommal
 A követre rá ruháztatott -
 Mi abban állott hogy igyekezzék
 A basával szemben is katonáskodni,
 És ott sebb és sebb igéretet állal
 Avar feladására binni,
 A többi embereire,
 És olaszaira birtal.
 Oliver egy fészket, és egy kalmáccal
 Néven maga mellé -
 Elmegy, és szerencsésen
 A varba, és a basa eleibe
 Erővel, de a turban alatt

Talmácstól kéri, hogy mit mondott,
 Ki azt felette, hogy nem érte.

A basa is erre vevén, hogy Oliver
 sem érte meg őket.

Ismét mondja neki, de most esendesev
 és hallal: „Azt mondom neked,

„Hogy ki a veled levő

Emberek, én is ki tudom enyineimet.”

Most megnyitának Oliver szeméi,

S mindjárt megismerte Kurupt,

De semmi változást sem mutatván,

Parancolta a vele levőknek,

Hogy menjenek ki.

A basa is hasonlóképen szólott.

Mikélyt magulban maradtak.

Aronnal egymás nyakába borultának,
 Rendkívül örülének, ily véletlen,

Összejövetelut fölött.

S nagy megindulásukban,

Egy rövid ideig csak ezt liálták:

„Kedves jó Barátom!”

Vesireolemmre fogna jutni,
 Mert valmerő állhatatosajával,
 Nem csak a varas övítő vitézid, vesz-
 Honem saját elket is. ^{seni el,}
 És minden lakosaid, -
 A szerencsétlen várossal
 Öneli pedig úgy kétszerül
 S Europa is Asia is
 Helyben fogna horgyni,
 Hogy akkor nem nagy szolgálatos
 Fogna lenni a finyes portóival.
 Hebe kerjesse Aboli barárat
 Oliver jó barátja - a lothringiai
 Herceg nevében art is,
 Hogyha a város, tisztesség, madon
 A haladatusságnal egyeb ^{gladna'} hatáira nem be-
 Lak o. mit maga fogna választani.
 Ezen indokol után mindkétten
 Elízékerjesse, s Oliver elkomorodva

" En most semmi egyéb katonára
 Nem szármíthatok, hanem csak arra,
 Mely a kötelesség, és dicsőség hoz magával,
 Avas' felelőssége csupán csak
 A szultán parancsolatja vehetne rá,
 Mivel pedig azt nem várhatom,
 Tehát ezt megoltalmazom,
 Vagy magam is elveszek.
 De mondok neked, még valamit
 Barátom, mely a legdrágább
 Barátságból jó. Menj vissza
 Avarból az én felelősséggel,
 Tedd kötelességedet,
 De kedvedtől éljednek.
 Ezen drága az nekem, és ha én,
 A mint reménylen,
 A magamét megmértem,
 A várral együtt,
 Fogyottam és élj velem -
 Mindened bőségekben lesz.

Ha nehányan nem tiltakoznak -
 Mondván, hogy Abdi és Oliver
 gyermekekori jó barátok.

Tuskó lövés, szípi dörgés,
 Trombita hangja -
 Harangozó hangja -
 Nagy káma jajvesztés
 Hirdetik, hogy mindenki fél
 Az ostromok fogás
 A rengett város -
 Kiki a maga helyén
 Elkerülök az a legnagyobb türel
 És vitéri bátorsággal.
 Már egy óra van, hogy Abdi baso
 Személyesen a törésén,
 Mint egy oroklón viaskodott,
 És az ő jó rendelési s lelkén
 Szokott vitéri katonái által

Tűrés aolat, szemével látja azt
 A szemével pillanatát,
 Mikor barátja a bassz elessé,
 Elő indulatjában horka' a' az futni,
 De aron pillanatban —
 Meg is at' lovetven,
 Halva lesse.

A törököt veserül hold keses lálván,
 Mintegy megalitkádve,
 Elő tűrölben-mindent végher velle,
 Nygvan a mit vithette,
 De egy pillanatnál tovább —
 Ez a tűröl nem tarthatott. —

Vége.